

Εντυπώσεις από το βιβλίο του γιατρού ΤΑΚΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ «ΔΡΟΜΟΣ ΑΝΤΟΧΗΣ».

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΟΡΕΛΛΗ
Συνταξιούχου δασκάλου

Αγαπητέ μου γιατρέ,

Σ' ευχαριστώ θερμά για το βιβλίο σας που μου στείλατε με την ιδιόχειρη αφιέρωση και υπογραφή σας.

Ασχολούμαι κι εγώ με το γράψιμο. Συνεργάζομαι με το περιοδικό «ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΘΡΕΑ».

Το διάβασα με αδιάπτωτο ενδιαφέρο και τελειώνοντας είπα μέσα μου: Να ένας επιστήμονας που με το ερευνητικό μάτι του κατάφερε με τόση απλότητα να εκφράσει τους πόθους, τα όνειρα, τις λαχτάρες και τους καύμους ενός λαού, με μια πανάρχαια κληρονομιά, που ζει και πορεύεται σε τούτο το πολύπαθο νησί στις έξι τελευταίες δεκαετίες του αιώνα μας.

Η γλώσσα στρωτή, παραστατική, ζωντανή — «παγά λαλεούσα» — κρατεί αδιάπτωτο το ενδιαφέρο του αναγνώστη από την πρώτη μέχρι την τελευταία σελίδα του βιβλίου.

Οι πόθοι και οι καύμοι του γνήσιου Κύπριου χορευτή «στο γάμο» — το πρώτο διήγημα του βιβλίου — περιγράφονται με τέτοια ζωντάνια σε μια απaráμιλλη πρωτοτυπία, που την ζεις και την χαίρεσαι σαν να βρίσκεσαι και συ ο ίδιος στο γάμο.

Πολύ χαρακτηριστικό και με τόση απλότητα τοποθετημένο το Κυπριώτικο έθιμο του προξενιού — με την καινούργια και τη παλιά ποδίνα, που φορούσε ο Βαγγέλης, πατέρας του Θεόπιστου, του πλούσιου μετανάστη, όταν πήγε να ζητήσει τη Ρεβέκκα για το γιο του.

Με πολλή απλότητα και λιτότητα περιγράφονται οι περιπέτειες του Μακρή, ύστερα από το γάμο της Ρεβέκκας, της κόρης που συμπάθησε με τόσο πάθος, με

τον πλούσιο μετανάστη. Η μόνη του ευχαρίστηση και ικανοποίηση, όταν κάθε χρόνο κατέβαινε στη πόλη για να πάρει μέρος στους παγκύπριους αγώνες σαν αθλητής στους δρόμους αντοχής που με μεγάλη μαεστρία έδωκες τον τίτλο στο βιβλίο σου. Γιατί στην πραγματικότητα ο αγώνας του Κυπριακού λαού για ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ και ΔΙΚΑΙΩΣΗ είναι ένας δρόμος αντοχής...

Συγκλονιστική, πολύ ρεαλιστική, η περιγραφή στο «αταίριαστο σμίξιμο»: «Οι ώρες ήταν πολλές, ο πειρασμός ήταν μεγάλος. Η μαγεία της νύκτας, η θαλπωρή της φωτιάς, η μυρωδιά της βρεγμένης γης και του πεύκου, της ανθισμένης φασκομηλιάς και του βρεγμένου ποταμογείτονα γέμιζαν τη σπηλιά και τη ψυχή της Ρεβέκκας... Και από πάνω η μυρωδιά τ' αρσενικού, η αντρίλα του ιδρώτα, και προπαντός η μοναξιά δεν άφισαν περιθώρια άρνησης για τη Ρεβέκκα...»

Στο κεφάλαιο που ακολουθεί «Ο Πελομιχάλος κι η Εκστρατεία στη Λάρνακα», με μια γλωσσική έκφραση στρωτή, παραστατική, ζωντανή κι απλή, γίνεται αναφορά στους απελευθερωτικούς αγώνες του Έθνους του 1912-13, στη Μικρασιατική Περιπέτεια και καταστροφή του 22, στη δημιουργία του Κομμουνιστικού Κινήματος στη Κύπρο και ιδιαίτερα στην Κυθρέα, με πρωταγωνιστές τους ήρωες του βιβλίου Μακρή και Πελομιχάλο, την παρέλαση στους δρόμους της Κυθρέας των Εθελοντών Πολεμιστών του 1912—13. (Τη θυμάμαι κι εγώ αυτή την παρέλαση). Την ανύψωση της Ελληνικής σημαίας στο κτίριο του αστυνομικού σταθμού

(κι αυτό το θυμάμαι) σε ένα εθνικό παραλήρημα.

Με λιτή, κλασική έκφραση γίνεται αναφορά στη συγκέντρωση στην Εμπορική Λέσχη στη Λευκωσία στις 21 του Οκτώβρη του 31. (την παρακολούθησα γιατί ήμουνα τότε δάκαλος στην Ομορφίτα).

Σε ένα εθνικό παραλήρημα το ανώνυμο πλήθος οδεύει προς το Κυβερνείο. Είναι ζωντανή, στρωτή, λιτή, πολύ παραστατική στην απλότητα της, αγαπητέ μου γιατρέ, η περιγραφή σας για τα γεγονότα όπως εξελίχθηκαν το Κυβερνείο, με την ανύψωση της Ελληνικής σημαίας στο Κυβερνείο και τον άδικο χαμό του Ονούφριου Κληρίδη και το κάψιμο του Μεγάρου από το ανώνυμο πλήθος. (Πολύ παραστατική και η εικόνα εκείνου του λαϊκού τύπου, που κάθησε στην καρέκλα του Κυβερνήτη φωνάζοντας: Ε, ρε μάνα, που είσαι να δεις το γιο σου Κυβερνήτη!)

Και τελειώνει το Κεφάλαιο της ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ ΣΤΗ ΛΑΡΝΑΚΑ με τα σπαρταριστά επεισόδια στο λιμάνι με τις κατάλληλες χειρονομίες και επιδείξεις του Πελλομίχαλου.

Και ο λυρισμός της έκφρασης, η λιτότητα της εικόνας, η ζωντάνια της περιγραφής αποκορυφώνονται στη ΛΕΦΤΕΡΙΤΣΑ.

«Ήρθιος ανάμεσα στα πτώματα, αδιαφορώντας για τους στρατιώτες του εχθρού που μπορούσαν να φανούν κάθε στιγμή, στέκει ο δύστυχος μέχρι που τα πόδια του λυγισαν δε σήκωναν το βάρος του κορμιού του, ο πόνος τον γονάτισε. Ασυαίσθητα έβγαλε μια κραυγή «Παναγία μου!»...

Η κραυγή αυτή ήταν ένας αναστεναγμός γεμάτος πόνο. Δεν ήταν έκκληση στην Παναγία για βοήθεια, γιατί δεν περίμενε τίποτε δεν έλπιζε τίποτε... (Μου θυμίζει Καζαντζάκη).

Κι εκείνη η απαγγελία της «Μάνας του Χριστού» του Βάρναλη από την ανυπέρ-

βλητη Κυβέλη και τα δικά σας τα σχόλια και το αναπάντεχο τέλος εκείνης της βραδυάς έχουν συνταράξει τα μύχια της ψυχής μου.

Η περιγραφή της διάσωσης της Λεφτερίτσας αποτελεί τις πιο ρεαλιστικές, τις πιο συγκλονιστικές, τις πιο ψυχολογημένες σελίδες της βάρβαρης Τουρκικής Εισβολής του 74.

Οι είκοσι σελίδες της «Ενέδρας», είναι γραμμένες με τόση λυρική μαεστρία που κατοπτρίζουν το άγχος και την αγωνία, το αποφασιστικό αγκάλισμα του θανάτου ενός λαού, που έχει αποφασίσει να αντικρύσει το θάνατο για να μπορέσει να ζήσει ελεύθερος από το ζυγό της Αποικιοκρατίας. Είναι χαρακτηριστικά στιγμιότυπα από το έπος του 55—59 που συμπληρώνονται με το πολύ εκφραστικό σκίτσογράφημα του ανεψιού σου Γιώργου Άρη Γεωργίου (σελις 63).

Η περιγραφή της διάσωσης του καταζητούμενου — μετά την Ενέδρα — πολύ πρωτότυπη, λυρική στην απλότητα της με το ευτράπελο επεισόδιο της, απεικονίζει την ευστροφία της σκέψης του απλοϊκού Κύπριου αγωνιστή, που με την ψυχή στη φούκτα είναι έτοιμος να αγκαλιάσει το θάνατο για να ... ζήσει!...

Η καθαρότητα της σκέψης, η απλότητα της περιγραφής, η λεπτομέρεια που είναι το σημαντικότερο βάθρο του όλου πεζογραφήματος παίρνουν τέτοιες διαστάσεις στο τελευταίο Κεφάλαιο «Δρόμος αντοχής» που διεξάγονται στο ειδυλλιακό περιβάλλον της Κυθρέας που κατατάσσουν το βιβλίο σας σαν ένα διαμάντι στη σύγχρονη πεζογραφία του τόπου μας.

Το μήνυμα που δίνει στον αναγνώστη καθαρό σαν το κρύσταλλο.

Σε συχαίρω γιατρέ μου και να συνεχίσεις.

Με πολλή αγάπη και εκτίμηση
Γ. Α. Κορέλλης
Συνταξ. Δάσκαλος από την Κυθρέα,
15/3/85.